

**II Міжнародна науково-практична конференція
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**

на такому результаті, який заснований на справедливих нормах незалежно від волі кожної з сторін. Метод принципів переговорів між учасниками передбачає жорсткий підхід до розгляду сутності справи, але передбачає м'який підхід до відносин. Цей метод дає можливість бути справедливим, одночасно оберігаючи дійових осіб від тих, хто міг би скористатися чесністю інших учасників конфлікту [2, с. 10].

У своїй книзі Роджер Фішер і Уільям Юрі зазначають, що багато конфліктів виникають через те що, що люди займають певні позиції, а потім фокусують всі зусилля на захисті цих позицій, замість того, щоб визначити приховані потреби і інтереси, які змусили їх ці позиції зайняти.

Таким чином, позиція несумісна з інтересами іншої сторони стає перешкодою для пошуку рішення, яка б враховувала приховані інтереси сторін, що беруть участь у ворожих стосунках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар Л. В. Соціальна психологія управління Курс лекцій / Л. В. Бондар, Н. М. Проскурка. – К.: НАУ, 2014.
2. Блінов О. А. Психологічне забезпечення переговорного процесу : навч. посіб. / О. А. Блінов. – К. : НАУ, 2013. – 248 с.

УДК 157550(043.2)

Шевченко Л.Р.,
Національний авіаційний університет, Київ

ГРУПОВА СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ЛЮДЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Групова робота з людьми з особливими потребами є важливою формою і методом соціального впливу і допомоги в рамках терапевтичного процесу і системи само- і взаємодопомоги

Соціальна групова робота, відповідно до теорії Г.Конопки, яка характер діється у праці М. Фірсова і Б. Шапіро, являє собою практичний метод соціальної роботи, який допомагає особистості розширювати своє соціальне функціонування і, використовуючи цілеспрямований досвід груп, більш ефективно справлятися з індивідуальними, груповими ситуаціями чи проблемами в мікросоціумі. Групова соціальна робота має свої відмінності від групової психотерапії. Якщо в соціальній груповій роботі акцент робиться на

II Міжнародна науково-практична конференція ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

проблемах, які пов'язані із соціальним функціонуванням, то в груповій психотерапії – на емоційних і психологічних процесах людей з психічними розладами.

В практиці соціальної роботи використовуються два терміни – «групова терапія» і «групова робота». Термін «групова терапія» вживається в двох значеннях. Перше значення, традиційне, пов'язане з практичною діяльністю соціального працівника, мета роботи якого полягає в тому, щоб, зменшуючи страждання клієнта, покращувати ступінь індивідуального і соціального функціонування через керовану взаємодію групи. Друге значення використовується в підходах до класифікації групової соціальної роботи і визначає вид соціальної групової роботи, яка заснована на груповій динаміці і терапевтичного впливу групи на клієнта.

Термін «групова робота» означає метод інтерперсональної допомоги у розвитку в професійній соціальній роботі в малих групах, де використовується груповий контекст для досягнення індивідуальних і групових цілей. Соціальна групова робота, як і соціальна індивідуальна робота з випадком, включає в себе різні підходи поведінкового обміну, індивідуального розвитку ю, інтерперсональних умінь, групових орієнтованих проблем, соціальних акцій. Га практиці соціальна групова робота представлена досить широко – від групового консультування до терапевтичних підходів.

Соціальна робота включає такі види діяльності :

1. Розвиток групи є цілому і окремих її членів.
2. Розвиток взаємної допомоги і підтримки серед членів групи.
3. Використання групового процесу для життєдіяльності групи.
4. Розвитку автономності в групі.

В соціальній груповій роботі з людьми з особливими потребами використовуються розвивальні, реабілітаційні, організаційно-реабілітаційні, терапевтичні підходи, а також соціальні тренінги і тренінги соціальної компетенції.

Першою класифікацією соціальної групової роботи вважається класифікація Дж. Клейна, яка була запропонована у 1960-і рр. і описана у працях М. Хартфорда. Його класифікація заснована на вивченні і систематизації реальних напрямків групової роботи, які є характерними для того часу. Він виділяє такі групи:

- групи дозвілля;
- освітні групи (групи сімейної освіти, групи професійної орієнтації, групи вільного вибору);
- соціальні групи (націлені на збереження адаптивних моделей поведінки, націлені на зміни адаптивних моделей поведінки);

II Міжнародна науково-практична конференція ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

- терапевтичні групи.

Основними домінантами групової соціальної роботи є спонтанність і планування. Дії розгортаються за принципом «тут і тепер», дають можливість клієнтам отримати досвід, який вони зможуть актуалізувати в майбутньому

Видаляють такі стадії терапевтичного процесу:

1. Стадія орієнтації.
2. Стадія влади.
3. Стадія переговорів.
4. Функціональна стадія.
5. Стадія розпаду групи.

Основна місія соціального працівника, який працює, наприклад, з молоддю з особливими потребами, зводиться до того, щоб допомогти групі об'єднатись, стимулювати соціальну активність її членів і сприяти діяти самостійно без свого професійного втручання. Самокерована групова діяльність може сприяти формуванню сталих дружніх стосунків між її членами, створенню неформальних об'єднань, а також громадських організацій молодих інвалідів

Самокерована групова робота відрізняється від інших підходів у груповій роботі, які орієнтовані в основному на слабкі місця соціального становища особистості, її психологічного стану, емоційного самопочуття, тим, що маж показати, якими сильними, здатними і мислячими є користувачі соціальних послуг, та чого вони можуть досягти для себе. Для клієнтів дуже важливим є «знайти» свій власний голос, відповіді на різноманітні питання, які допоможуть їм зрозуміти і усвідомити шляхи розв'язання особистих проблем, перейти на рівень суб'єкт-суб'єктивних взаємовідносин, які ґрунтуються на взаємодопомозі і взаємопідтримці.

Модель самокерованої групової роботи складається з кількох сталій.

Стадія А. Підготовку працівників.

Стадія Б. Створення груп.

Стадія В. Група готується до діяльності.

Стадія Г. Діяльність групи.

Стадія Д. Група діє самостійно.

Вперше самокеровані групи серед людей з особливими потребами з'явилися у Великобританії, у місті Дербішир. Однією з таких груп була Коаліція Інвалідів Дербіширу. У складі групи були особи з фізичними та психічними вадами. Мета групи – створити стигматизуюче ставлення суспільства до інвалідів; самозахист інтересів інвалідів. Базове положення Коаліції – бути разом з інвалідами, а не «для» інвалідів. Людина стає інвалідом завдяки суспільству, яке не робить світ доступним для людей з фізичними вадами, яке не навчає своїх громадян різноманітним навичкам спілкування, не застосовує таку офіційну систему

**II Міжнародна науково-практична конференція
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**

спілкування, яка буда б зрозумілою всім. Але це суспільство здатне, якщо ті, хто тримає владу побажають цього, змінити стигматизуюче ставлення до інвалідів. Така соціальна модель перетворює інвалідність на політичне питання, але також наголошує, що ця проблема може бути вирішена завдяки колективним зусиллям, навіть тоді, коли людина залишається з валами на все життя.

Отже, групова соціальна робота з людьми з особливими потребами та їхнім найближчим середовищем – важливий аспект соціальної роботи, який характеризується можливостями групової взаємодії у покращенні соціального та психологічного самопочуття особистості, розвитку внутрішнього потенціалу і свідомого ставлення до себе, свого життя і оточення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фирсов М. В. Психология социальной работы: содержание и методика психосоциальной практики: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведения / М. В. Фирсова, Б. Ю. Шапіро. – М. : Изд. центр «Академия», 2002. – С. 162-176.
2. Социальная работа: Учеб. пособие. – 2е изд., перераб. и доп. / Под общей редакцией проф. В. И. Курбатова. – Ростов н/Д : Феникс, 2003. – С. 419-420.
3. Мюлендер О. Самокерована групова робота / О. Мюлендер, Д. Уорд. – К., 1996. – 176с.
4. Тюпля Л. Т. Соціальна робота: теорія і практика: Навч. посіб. – 2ге вид., перероб. і доп. / Л. Т. Тюпля, І. Б. Іванов. – К.: Знання, 2008. – С. 285-288.
5. Фирсов М. В., Студенова Е. Г. Теория социальной работы: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведения / М. В. Фирсова, Е. Г. Студенова. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – с. 418

*Науковий керівник: Новікова Н.Є.
ст. викл.*

УДК 530.330(043.2)

Шевченко Ю.Р.,
Національний авіаційний університет, Київ

КЛАСИФІКАЦІЯ ТИПІВ СТАРОСТІ, ПОВЕДІНКА ЛЮДЕЙ РІЗНИХ ТИПІВ

Характеристика особистісних змін у період старості дуже часто пов'язана з відтворенням негативних властивостей, які складають специфічний «психологічний портрет». Як правило, йдеться про зниження самооцінки,